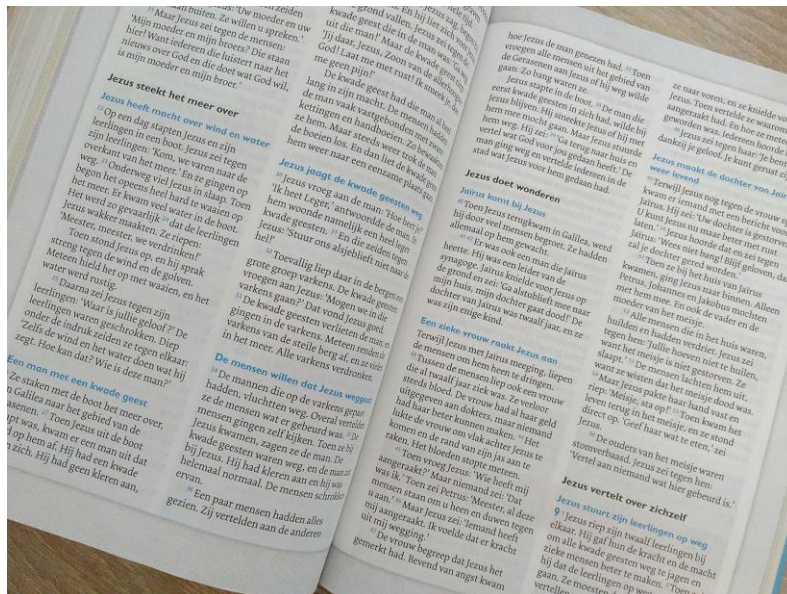

Praktische oefening: midrasj

Richard Rohr, OFM

In de Joodse traditie zijn er wel zeventig interpretaties mogelijk voor elke Bijbeltekst. Ik weet nog hoe er een wereld voor me openging toen ik dit te horen kreeg tijdens mijn studie theologie. Dit blog van Richard Rohr gaat hierover én biedt een inspirerende en praktische oefening om zelf met de Schriften in gesprek te gaan!

De manier waarop je als christen de Schrift het beste kunt interpreteren, is het te doen zoals Jezus het deed. Hoewel dit simpel klinkt, is het ironisch genoeg lang niet altijd de gewoonte geweest binnen het christendom. Wat betekent het eigenlijk om de Bijbel te lezen zoals Jezus dat deed?

De wijze waarop Jezus met de Schriften omging, kwam voort uit de overtuiging dat God al vanaf het allereerste begin in gesprek was gegaan met de mensen. Jezus gebruikte de Joodse praktijk van midrasj, waarmee hij verder invulling gaf aan deze dialoog. Midrasj is een methode van Schriftinterpretatie waarbij open plekken in de tekst worden ingevuld door hierover een heleboel vragen te stellen en veel mogelijke betekenissen voor te stellen. [1] Midrasj maakt het mogelijk dat de lezer zich door de Schrift en de Geest van God openstelt voor verandering, en zich daartegen niet verzet door vast te houden aan een definitieve, gesloten en vaststaande betekenis. Deze ruime blik was gangbaar in de eerste 1300 jaar van het christendom; één tekst kon toen wel op zes niveaus geïnterpreteerd worden en kon talrijke interpretaties van 'waarheid' bevatten.

De traditionele vormen van midrasj vereisen zowel een vrome houding als wetenschappelijke vertrouwdheid met de Bijbel en commentaren die zich hierop door de eeuwen heen hebben gevormd. Toch is het mogelijk om, ook als je niet zo bekend bent met de Bijbel of geen theoloog bent, iets te proeven van de praktijk van midrasj.

De volgende oefening, ontleend aan het boek *50 Ways to Pray* van Teresa Blythe, biedt een interactieve ervaring met de Bijbel door middel van een open en contemplatieve houding en kritische reflectie. Deze oefening nodigt ons uit om erop te vertrouwen dat God ons bij het overwegen van de tekst wil ontmoeten waar we ons ook bevinden, en ons brengt waar we moeten zijn. We zouden dit soort dialogen vaker kunnen voeren, en dat kan ook met dezelfde tekst, want er zal altijd meer te ontdekken zijn als het gaat om de betekenis(sen) van heilige teksten.

In dialoog met de Schriften

- 1) Kies een van de volgende teksten om te overwegen:
  - Exodus 1:8-22 — De Hebreeuwse vroedvrouwen hebben ontzag voor God
  - Exodus 18:13-27 — Jetro's advies aan Mozes
  - 1 Samuel 3 — De roeping van Samuel
  - Markus 9:14-29 — Jezus geneest de bezeten jongen
  - Lukas 8:22-25 — Jezus stilt de storm
  - Lukas 10:29-37 — De barmhartige Samaritaan
- 2) Lees de passage die je hebt gekozen, langzaam door. Of lees hem heel rustig hardop voor en luister wat je hoort. Het kan goed zijn om de tekst meer dan één keer te lezen of te beluisteren.
- 3) Denk na over de vraag op welke persoon in het verhaal je zou willen reageren. Dit kan de persoon zijn met wie je een klik hebt, of een persoon voor wie je vragen hebt of een persoon met wie je in discussie wilt gaan. Naar wie word je toegetrokken? Als je iemand gekozen hebt, schrijf dan de naam van deze persoon boven aan een vel papier.
- 4) Begin op papier een denkbeeldig gesprek met de persoon in het verhaal. Misschien wil je blijven bij het thema dat in het Schriftgedeelte naar voren komt en daarover in gesprek gaan. Maar misschien wil je het wel over andere dingen hebben. Dat is helemaal aan jou. Laat je verbeelding de vrije loop en kijk maar wat er tevoorschijn komt. Neem hiervoor ongeveer 20 minuten.
- 5) Als je klaar bent, lees dan je dialoog hardop voor.

6) Overweeg na het voorlezen (enkele van) de onderstaande vragen.

- ❖ Hoe is het om een gesprek met een Bijbels figuur te voeren?
- ❖ Waarom koos jij juist voor déze persoon?
- ❖ Werd je door iets in het gesprek verrast?
- ❖ Werd je door iets in het gesprek geraakt?
- ❖ Ervaarde je innerlijke blokkades om een dergelijke oefening te doen?
- ❖ Ervaarde je de aanwezigheid en leiding van God in deze dialoog?
- ❖ Wat leerde je over jezelf door de ontmoeting met deze Bijbelse figuur?
- ❖ Hoe makkelijk of moeilijk is het voor jou om dit soort denkbeeldige gesprekken te voeren? Hoe zinvol denk jij dat dit soort gesprekken zijn voor jou?

7) Beëindig je tijd van overweging met een dankgebed voor wat je hebt ervaren.

Tip! Je hoeft geen geweldige schrijver te zijn om plezier te beleven aan deze oefening. Niemand anders dan jij hoeft te lezen wat jij hebt geschreven. Schrijf gewoon vanuit je hart en verbeelding. [2]

Referenties

[1] 'De typische vorm van uitleg was in het klassieke jodendom de 'midrasj' (verklaring): een bijbeltekst wordt zo omspeeld of naverteld dat hij een voor het leven van nu relevante zin krijgt'. Zie Marius van Leeuwen (2004), *Van horen zeggen. Geschiedenis en uitleg van de bijbel*. Amsterdam: Balans, p. 48. Een prettig leesbaar en informatief boek in het Nederlands over de geschiedenis, betekenis en uitleg van de Bijbel.

[2] Teresa A. Blythe (2006), *50 Ways to Pray: Practices from many Traditions and Times*. Abingdon Press, 17-18.

De tekst is een bewerking van Richard Rohr (2013), 'Hierarchy of Truths: Jesus' Use of Scripture'. Center for Action and Contemplation, CD, MP3 download. De originele tekst is te vinden via <https://cac.org/church-old-and-new-weekly-summary-2019-11-02/> Noot [1] is een toevoeging door de vertaler.